



Vlaams
Parlement

vergadering **C36**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 18 oktober 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de voortgang in de voorbereiding van een tariefverlaging in de successierechten – 176 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de subsidiedatabank – 199 (2016-2017)	10
VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de schenkbelasting voor vastgoed – 218 (2016-2017)	12
VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de toegang tot het centraal bankregister met het oog op een betere inning van de gewestelijke belastingen – 243 (2016-2017)	16
VRAAG OM UITLEG van Paul Cordy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de potentiële impact van de aflopende casinovergunningen op de gewestbelastingen – 245 (2016-2017)	18

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de voortgang in de voorbereiding van een tariefverlaging in de successierechten – 176 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, ik beseft dat mijn vraag om uitleg een beetje voorbijgestreefd is. Hoewel we hierover vorige week al een discussie hebben gevoerd, heb ik mijn vraag om uitleg toch aangehouden. Ik wil het namelijk over de cijfers zelf en over de voorbereiding hebben.

Vorige week hebben we gesproken over de fiscale regularisatie en over de federale hervorming van het erfrecht. De vraag is hoe we hiertegenover staan. Als ik het goed heb begrepen, zitten we op dezelfde lijn. Ik wil het vandaag echter specifiek hebben over de vraag hoe we ons hierop moeten voorbereiden. Aangezien dit perfect aansluit bij het debat dat we vorige week hebben gevoerd, zal ik onmiddellijk mijn vragen stellen.

Minister, hebt u al dan niet contact gehad met de federale overheid over de voortgang op dit vlak? Hoever staat u met uw voorbereidingen? Hoe zullen we de financiële impact van de voorgestelde tariefwijzigingen doorrekenen?

Ik zal even uitleggen waarover het gaat. We zijn het erover eens dat er een nieuw systeem komt. De tarieven voor de successierechten zullen worden aangepast. Vorige week is echter de conclusie getrokken dat dit budgetneutraal moet blijven.

We beschikken over de opbrengsten van de fiscale regularisatie. In het concept van dit systeem zit echter ingebakken dat dit eindig is. We willen een budgetneutraal systeem op lange termijn. Daarvoor moeten we kunnen beschikken over voldoende informatie over de voorbije tien tot twintig jaar. Hoe zijn die successierechten betaald? Hoe is dat met schenkingen en legaten verlopen? De wijziging aan het erfrecht zal veranderingen in de ontvangsten tot gevolg hebben. Dat betekent dat we onze tarieven in die zin kunnen wijzigen.

Minister, in welke mate treft u al voorbereidingen om hiertoe over te gaan? Toen ze nog minister was, heeft mevrouw Turtelboom laten verstaan dat ze hieraan zou werken. Ze zou proberen econometrische modellen op te stellen. Die modellen moeten het mogelijk maken dit allemaal te berekenen zodra de federale hervorming is doorgevoerd. We moeten de eventuele wijzigingen die we willen doorvoeren juist kunnen inschatten.

Gedeeltelijk zal het ook om de gedragswijzigingen gaan. Dit effect zal, voor alle duidelijkheid, marginaal zijn. Ik heb het natuurlijk niet over mensen die al dan niet beslissen vroeger te sterven. Daar hebben we het vorige week ook over gehad. Het gaat om testamenten en om andere manieren om met het beschikbaar gedeelte om te gaan. Wat we van de voorgestelde federale hervorming weten, is dat het beschikbaar gedeelte groter zou worden. Het gedeelte dat naar de kinderen of in rechte lijn moet worden vererfd, zou kleiner worden. Ik zeg dit allemaal onder het grootste voorbehoud. Het beschikbare gedeelte waarover de erflater vrij kan beschikken, zou groter worden. De vraag is of wij kunnen voorspellen welke gevolgen dat zou kunnen hebben.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, nog niet zo lang geleden, op 10 mei 2016, hebben we in deze commissie al een uitvoerig debat gehouden over de voorgenomen hervorming van de Vlaamse erfbelasting. Ik heb toen verwezen naar de diverse uitgangspunten waarmee we rekening moeten houden.

Eerst en vooral is er het Vlaams regeerakkoord. Het Vlaams regeerakkoord stelt een modernisering van de successierechten voorop, met daarbij een afstemming op de hedendaagse samenlevingsvormen. Hierbij blijven we het familiaal aspect natuurlijk in aanmerking nemen.

Vervolgens verwijs ik naar de gedachtewisselingen die we in deze commissie en tijdens plenaire vergaderingen hebben gehouden over de hoge tarieven van de erfbelasting die tussen broers en zussen en tussen niet-verwanten geldt. Deze tarieven moeten worden gematigd. Een tarief van 65 procent wordt veeleer als een onteigening of een confiscatie dan als een redelijk belastingtarief ervaren.

De federale hervorming van het erfrecht en van het huwelijksvermogensrecht vormt ook een belangrijk gegeven. Dat kan de berekening van de ontvangsten van de Vlaamse erfbelasting beïnvloeden.

Ik wil eerst op dat laatste punt ingaan. Mijn diensten hebben een vergadering belegd met het kabinet van de federale minister van Justitie om de stand van zaken te bespreken. Een tendens in de hervorming van het erfrecht is de toekomstige grote vrijheid die aan de erflater wordt toegekend. Hij zal beter kunnen bepalen aan wie zijn erfenis toekomt. De regelgeving in verband met het voorbehouden deel voor de zogenaamde reservataire erfgenamen zou worden aangepast. De federale overheid bestudeert en bespreekt deze voorstellen nog verder. Om over de concrete stappen in de hervorming te worden geïnformeerd, houd ik contact met de federale overheid.

Mijnheer Diependaele, u weet dat mijn partij hierover een duidelijk standpunt heeft uitgewerkt. Volgens mij speelt mevrouw Van Cauter in de Kamer van Volksvertegenwoordigers de voortrekkersrol. We hebben het politiek debat in de Kamer van Volksvertegenwoordigers over deze belangrijke problematiek in elk geval geïnitieerd.

Ik heb mijn mening over de hoogte van de tarieven voor de erfbelasting in de zijlijn. Naast die tarieven beïnvloeden nog een aantal andere facetten de berekening. In de rechte lijn worden de roerende en onroerende activa in de nalatenschap opgesplitst. De tarieven worden op beide delen afzonderlijk toegepast. Dit resulteert in een lagere belastingdruk dan indien alle activa zouden worden samengevoegd. Deze opsplitsing wordt niet toegepast voor de zijlijn. Dit verklaart, naast de hogere tarieven, de hoge belastingdruk voor deze linies. Het tarief van de erfbelasting wordt in principe op de individuele verkrijging door de erfopvolger toegepast. In de zijlijn, buiten de broers en zussen, worden de erfdelen echter samengeteld. De tarieven worden op dat geglobaliseerd tarief toegepast. Deze berekeningstechniek geldt enkel voor deze tariefcategorie. In elke tariefcategorie is er sprake van een belastingvermindering voor de kleine verkrijgingen. Dat zijn verkrijgingen die een bepaald maximumbedrag niet overstijgen.

Welnu, het bedrag van die vermindering, de bovengrens van de kleine verkrijgingen en de berekeningswijzen zijn niet gelijk voor de drie categorieën. Mijnheer Diependaele, ik wil daarmee aangeven dat, naast een eenvoudige verlaging van de hoogste tarieven buiten de rechte lijn, we het best ook nog een aantal andere aspecten in aanmerking nemen. Een matiging van de belastingdruk bij een progressieve belasting kan je verkrijgen door de hoogste tarieven te verminderen, maar je zou ook iets aan de lagere tarieven kunnen doen, wat uiteindelijk voor een groter aantal belastingplichtigen soelaas zou kunnen bieden. We zullen dit alles wel goed moeten bekijken. Ik krijg af en toe de opmerking dat ik nogal communicatief

ben, en transparant in mijn communicatie. Het is echter niet omdat ik hier nu een antwoord geef, dat het al zo is. We zullen moeten kijken naar een optimale besteding van de beschikbare middelen. Alle beschikbare data zullen we dus optimaal benutten, en aan de hand van simulaties zullen we de impact van mogelijke aanpassingen ramen. Dat is natuurlijk het voordeel van én minister van Begroting én minister van Financiën te zijn. Je kunt als minister van Financiën wel een aantal dingen willen doen, maar je moet natuurlijk altijd de begroting in de gaten houden. Soms gaat dat niet samen, maar in deze regering wel.

Mijn administratie heeft een microsimulatiemodel ontwikkeld, dat toelaat verschillende hervormingsscenario's met elkaar te vergelijken en zo tot een afweging te komen. Ook mogelijke gedragswijzigingen zouden we voor een budgettaire raming in aanmerking moeten nemen.

Wat ten slotte het aspect van de modernere samenlevingsvormen betreft: in Vlaanderen hebben we op dat vlak een pioniersrol vervuld. Door mijn voorgangers werd de reikwijdte van de rechte lijn uitgebreid met diverse gelijkstellingen. Feitelijk en wettelijk samenwonenden worden met gehuwden gelijkgesteld. Stief- en zorgkinderen zijn met biologische kinderen gelijkgesteld. We zullen nu nog bekijken of er nood is aan een verdere uitbreiding of een bijsturing van sommige begrippen. U weet ook dat de middelen die door de fiscale regularisatie zullen worden gegenereerd, bedoeld zijn als ondersteunende financiering bij het opstarten van de hervorming. Het spreekt dan voor zich dat we de fiscale regularisatie in al haar onderdelen zo snel mogelijk van start willen laten gaan. Mijn administratie, het Departement Financiën en Begroting, heeft ondertussen een reflectiegroep voor de modernisering van de erfbelasting opgericht. Dat had ik ook al begin mei aangekondigd. Die is samengesteld uit experts uit de academische wereld, uit het notariaat en ook van de eigen administratie, dus zowel het departement als de Vlaamse Belastingdienst. Die groep zal de vroegere voorstellen van het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting, eventuele eigen voorstellen van de leden en elders geformuleerde voorstellen beoordelen op de technische haalbaarheid, de maatschappelijke gevolgen, de budgettaire impact en eventuele terugverdieneffecten. Tijdens een eerste vergadering van de groep werden de voorstellen van het steunpunt al besproken. Nog dit najaar zal de groep voor een tweede keer samenkomen.

Mijnheer Diependaele, ik concludeer. Mijn administratie werkt aan een aantal mogelijke scenario's van hervorming van de erfbelasting. Het budgettaire aspect wordt bewaakt door de effecten van de diverse scenario's te simuleren aan de hand van een berekeningsmodel en het gebruik van beschikbare data. We houden contact met de federale collega's om de stand van zaken met betrekking tot de hervorming van het federale erfrecht en het huwelijksvermogensrecht te vernemen. Last but not least willen we de fiscale regularisatie in al haar onderdelen zo snel mogelijk opstarten als budgettaire ondersteuning voor de opstartfase, zoals ik vorige week ook al uitvoerig heb toegelicht.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Uw antwoord is precies wat ik over de hele lijn had gehoopt. We zitten ter zake dus volledig op dezelfde golflengte, trouwens ook als het gaat over het feit dat we niet enkel de hoogste tarieven in de gaten gaan houden. We gaan ook – in de mate van het mogelijke, want we moeten daar inderdaad zeer voorzichtig mee zijn – kijken naar de andere tarieven en de manier van berekenen. Die vorken zijn niet meer aangepast sinds de jaren 90. Dat zijn dus nog zeer oude vorken die men daar gebruikt. Dat moeten we dus inderdaad durven te bekijken, maar dan op zo'n manier dat we weten waar we zullen uitkomen wat de inkomsten betreft. Dan is het ook zeer goed om te horen dat er een microsimulatiemodel is dat we kunnen volgen.

Ook over die fiscale regularisatie zitten we op dezelfde golflengte. Ik had nog één punt. Voor alle duidelijkheid: we zijn het eens. We zouden met het doorvoeren van onze hervorming kunnen wachten op de federale overheid, om te zien wat daar precies de effecten zullen zijn. Op zich is daar iets voor te zeggen, laten we eerlijk zijn. Of we kunnen nu al bepaalde zaken doen. Wat doen we? Gaan we wachten of gaan we nu al bepaalde zaken doen? Welke zaken kunnen we nu al eventueel doen? Voor welke zaken wachten we beter op de federale overheid? Ik begrijp dat dat een beetje nattevingerwerk is, door het feit dat we geen volledig zicht hebben op de vorderingen federaal. Er zijn echter al zaken die we nu kunnen doen. Dan zou ik er ook voor pleiten om die te doen. Dan moeten we natuurlijk voorzichtig zijn, opdat wat federaal nog op ons afkomt, er niet voor zou zorgen dat we opnieuw een heel andere, tegenovergestelde richting moeten uitgaan. Die moeten op zijn minst in elkaars verlengde liggen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Mijnheer Diependaele, ik dank u voor de vraag. Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit geeft ons immers de gelegenheid om hier een aantal zaken op te lijsten. In het regeerakkoord is inderdaad voorzien in de hervorming van de erfbelasting, ook met een aantal uitgangspunten daarbij. Minister, u hebt die zonet opgesomd. Ik wil hier dan ook duidelijk zeggen dat we er inderdaad mee akkoord gaan dat we de discussie moeten durven te voeren over de tarieven en de diverse schijven, maar dat het voor ons toch duidelijk veel verder moet gaan dan dat. U hebt beklemtoond dat we er omzichtig mee moeten omgaan. We moeten de nodige simulaties maken. Daarom vind ik het zeker goed dat dat simulatiemodel is ontwikkeld. Dat vraagt natuurlijk ook eerst het verzamelen van gegevens.

In het verleden heb ik herhaaldelijk vragen gesteld aan uw voorgangers naar gegevens, die dan soms wel, maar heel vaak niet te verkrijgen waren. Ik denk dat het er nu op aan komt eerst een aantal gegevens duidelijk te verzamelen, en dan kunnen die simulaties pas worden uitgevoerd. U hebt gelijk: er zijn niet alleen de tariefverschillen, maar ook andere verschillen tussen de behandeling in rechte lijn en de andere categorieën van erfgenamen. U had het over het roerend en het onroerend vermogen, maar er is ook het feit dat in rechte lijn iedereen afzonderlijk wordt behandeld, terwijl dat in de zijlijn en bij derden niet zo is. Daar wordt men in totaliteit belast. Er is bijvoorbeeld ook een ander systeem van plaatsvervulling naargelang het gaat over de zijlijn of de rechte lijn. Dat is hier nog niet vernoemd. In de rechte lijn heeft men sowieso hetzelfde tarief, omdat in rechte lijn alle tarieven gelijk zijn. Dat is niet zo in de zijlijn, waar je wel een erfrechtelijke plaatsvervulling hebt, maar geen fiscale, successierechtelijke plaatsvervulling. Ook dat is een element dat zou kunnen worden meegenomen.

Collega Diependaele, niemand heeft een glazen bol, dus niemand kan voorspellen wat de federale wijzigingen zullen zijn en wat daarvan de gevolgen zullen zijn. Ik hoor dat daar wel rekening mee wordt gehouden. Je kunt natuurlijk een prognose doen. Het is natuurlijk ook niet zo dat, door het verlagen, het beperken van de erfrechtelijke reserve, de erflater, die testamentair meer beschikkingsvrijheid heeft, daarom sowieso gaat testeren aan een erfgenaam die in een hogere schijf valt. Het zou immers perfect kunnen dat een ouder met drie of vier kinderen dan een van de kinderen meer gaat bevoordelen, en dan blijven natuurlijk de lage tarieven van de rechte lijn van toepassing.

Minister, zijn er over alle elementen die u nodig denkt te hebben, bijkomende gegevens beschikbaar, of zijn die opdrachten gegeven? Ik had in het verleden begrepen dat daar werk van werd gemaakt.

Jullie weten dat wij een conceptnota over de modernisering hebben ingediend. Daarin halen we een aantal elementen aan waarvan we denken dat ze niet allemaal

financieel grote consequenties hebben en die eigenlijk al kunnen tegemoetkomen aan vragen die leven. Dan denk ik bijvoorbeeld aan een gelijkstelling van stief- en zorgkleinkinderen, die er tot op vandaag niet is. Die is er alleen voor stief- en zorgkinderen. Dat is een vraag die we regelmatig horen. Ook is er bijvoorbeeld ons alternatief voor de erfenissprong. Minister, dat hebt u ongetwijfeld ook gelezen. De vraag is of we wel moeten wachten met dergelijke zaken tot we alle duidelijkheid hebben over wat de implicaties zullen zijn van een federale aanpassing van het erfrecht.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister, collega Diependaele heeft verklaard dat hij zeer tevreden was met uw antwoord, en dat is minder evident. (*Gelach*)

Ook uw fractieleider is relatief tevreden met het antwoord. Neen, alle gekheid op een stokje, we zitten in een traject naar een hervorming. De aandachtspunten die u hebt gegeven, zijn belangrijk. Ik heb er enkele onthouden. Eerst en vooral zegt u het overleg met uw federale collega op te zoeken, omdat de hervorming in het federale parlement en de hervorming hier elkaar natuurlijk wederzijds beïnvloeden. Het lijkt me dus logisch dat dat in nauw overleg gebeurt.

Verder hebt u gezegd dat u die hervorming wilt doen op basis van goed uitgewerkte prognoses, dat u het erfrecht wilt moderniseren. Dat lijkt me een heel belangrijke zaak. Vandaag stamt dat erfrecht immers nog echt uit een andere tijd. De samenleving is fundamenteel veranderd en we zijn het aan de samenleving verplicht om dat erfrecht opnieuw te doen sporen met de huidige maatschappelijke realiteit.

U hebt gepleit voor meer keuzevrijheid. Dat is heel belangrijk. Het is een sleutelgegeven voor onze partij dat mensen in grotere vrijheid kunnen beslissen wat ze met hun geld doen. Nog los van onze eigen hervorming, maar als er sprake is van onwaarschijnlijk hoge tarieven, van 65 procent of meer, als alles wordt wegbelast, dan kun je welke regeling dan ook afspreken, maar dan is er eigenlijk geen vrijheid. Dan zit je met een soort fictieve vrijheid. Ik denk dus dat ter zake de tarievenpolitiek toch ook wel belangrijk is om die echte vrijheid hard te maken op het terrein.

Ten slotte speelt er natuurlijk ook een sociaal aspect. Door de complexiteit van de regelgeving zijn het spijtig genoeg vaak de meest kwetsbaren in de samenleving die hoge tarieven betalen, omdat zij de mogelijkheden niet zien, de middelen niet hebben om zich goed te informeren, om zich goed te laten begeleiden. Daardoor vallen ze heel vaak onder de hoogste tarieven. Een vereenvoudigd erfrecht heeft dus ook een sociale dimensie. Dat kan mensen ook helpen die wat meer kwetsbaar zijn in de samenleving.

Ik heb al die elementen gehoord bij u, dus het is evident dat u onze steun hebt.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord. (*Opmerkingen van Bart Somers*)

Björn Rzoska (Groen): Tevreden? Dat weet ik niet. Karakterieel, dat weet ik ook niet, maar het belangrijkste is dat de minister alleszins toch tot op vandaag de steun van de meerderheid geniet. Mijn steun, dat is iets anders.

Minister, op basis van uw antwoord op de terechte vraag van collega Diependaele wil ik zeggen dat mijn fractie niet afkerig is van het hervormen van al die erfenisrechten. Een aantal elementen die collega Somers ook heeft aangegeven, zijn op zich voor ons ook van belang, zoals die modernisering. Er zijn al een aantal stappen gezet. Wat ons betreft, is dat geen enkel probleem. Ik ga echter misschien toch een kritische vraag stellen. Er moet toch iemand een kritische vraag stellen in deze commissie. Ik ga naar uw andere hoedanigheid, die van minister van Begroting. Ik

volg dat men een aantal dingen wil moderniseren. Als ik echter kijk naar de gerealiseerde ontvangsten van de erfenisrechten en de schenkbelasting – ik neem de twee samen – dan blijkt zeer duidelijk uit een antwoord dat u hebt gegeven op een schriftelijke vraag van collega Van Rompuy, dat, als we kijken naar de realisaties en zelfs na de begrotingscontroles, men die ontvangsten steevast overraamt. We hebben daar al geregeld over gediscussieerd in deze commissie. Ik hoor u graag zeggen dat er een monitoringsysteem wordt opgezet en dat we een zeer goed uitgebouwd systeem zullen hebben dat die prognoses kan maken, maar als ik kijk naar de concrete realisaties vanaf 2014 wat ontvangsten betreft en naar wat er in de begrotingsopmaak en de begrotingscontrole staat, dan stel ik vast dat er een systematische overraming is. U hebt daarnet tegenover collega Diependaele ook aangegeven te willen werken aan tariefverlagingen, omdat er inderdaad een aantal 'excessen' zijn, maar hoe gaat u dat doen als die ontvangsten steevast onder die ramingen liggen, zelfs onder die van de begrotingscontrole? Wat is de ruimte daarop?

Meer fundamenteel is de vraag hoe het komt dat die realisaties onder de verwachtingen blijven, niet enkel bij de begrotingsopmaak, maar ook bij de controle. Dan wil ik het zelfs nog niet hebben over de meerjarenraming. Als ik de meerjarenraming bekijk, bijvoorbeeld alleen al maar voor het jaar 2017, en ik zie wat u bij de Septemberverklaring in het centenboekje hebt neergeschreven, dan zie ik dat daar zelfs meer dan 200 miljoen euro verschil op zit. U moet toch ook op de centen letten, als minister van Begroting. Dat maakt een en ander niet eenvoudiger, volgens mij.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik dank de leden voor hun bijkomende vragen en opmerkingen. Mijnheer Diependaele, ik denk dat we moeten proberen om samen met twee sporen te werken. Ik vind dat u gelijk hebt: we moeten niet zitten te wachten. We moeten anderzijds ook niet voorop beginnen te lopen, zodat we bepaalde situaties krijgen. Daarom heb ik ook de nadruk gelegd op goed overleg. We moeten ervoor zorgen dat we met alle federale collega's nauw contact houden, niet alleen met minister van Justitie Geens, met wie ik een zeer goede samenwerking had als staatssecretaris voor Privacy, maar ook met de fracties van de meerderheid, om ervoor te zorgen dat we dat zo gelijktijdig mogelijk doen. Het zal nooit in dezelfde week of maand zijn, maar we moeten er toch voor zorgen dat we de gelijke beweging maken.

Dit zal altijd een evenwicht zijn. Mijnheer Somers, ik ben uiteraard ook voor meer vrijheid. Het verheugt me zeer dat u me daarin steunt. We moeten echter een evenwicht zoeken tussen de vrijheid van de erflater om te bepalen waar zijn erfenis naartoe gaat, en de erfgenamen, die zo veel mogelijk bescherming willen. Het is een evenwicht zoeken tussen die twee parameters. Het zal ook wel nodig zijn dat we daarmee rekening houden. Er bestaat immers een studie van de Koning Boudewijnstichting waaruit blijkt dat 86 procent van de Vlamingen voor meer vrijheid is als het gaat over erfenissen, maar 67 procent tegelijkertijd vindt dat de erfenissen automatisch naar de kinderen moeten gaan. Om het dan nog helemaal moeilijk te maken: 54 procent daarvan vindt dat onterven mogelijk moet zijn. (*Gelach*)

Als je daar een referendum over doet, dan kun je dus nogal wat rare situaties meemaken, denk ik. Het zal dus zaak zijn om daar een evenwicht in te vinden. Dat de Vlamingen, ook de politici, niet altijd eenduidig en rechtlijnig zijn, dat wisten we al lang. Ik geef u gelijk: het gaat niet altijd over de tarieven, het gaat ook over een aantal andere effecten, het gaat over de berekeningsmethodiek.

Mevrouw Schryvers, wat uw vraag over de data betreft, verwijs ik naar schriftelijke vraag 313 van de heer Diependaele, die ik heb beantwoord op 16 juni. Daarin heb ik

die vraag over de data beantwoord. Uiteraard zal ik rekening houden met de conceptnota van mijn coalitiepartners, net zoals ik ook met de verzuchtingen en initiatieven van collega Geens rekening zal houden.

Een modernisering is uiteraard noodzakelijk. Een vereenvoudiging lijkt me inderdaad ook heel belangrijk.

Mijnheer Rzoska, wat de ontvangsten betreft: ik weet het. Ik heb natuurlijk nog geen enkele raming gemaakt, maar ik ga me daar niet achter verstoppen. Ik heb geprobeerd om als minister van Begroting voor de opmaak van de begroting 2017 een realistische inschatting te maken. Ik kan natuurlijk onmogelijk op voorhand weten hoeveel overlijdens er zullen zijn in een jaar, hoe rijk of arm men is en in welke lijn die erfenissen allemaal zullen spelen, maar u hebt gelijk: daar zijn toch een aantal verbeterpunten. Het inningsproces is ondertussen verbeterd, maar ook het controlemechanisme wordt verder verfijnd. Ik hoop ook dat de regularisatieronde die we opstarten voor de volgende vier jaar, de Vlamingen er bewuster van zal maken dat het net zich steeds meer sluit als het gaat over het circuit van de fiscale fraude, zodat steeds meer Vlamingen van het eerste moment een correcte erfbelasting aangeven, los van het feit dat, zoals ik vorige week ook heb gezegd, het niet altijd kwade wil is en er af en toe een aantal zaken achterna komen. Dat moet dus ook een positief effect hebben op de inkomsten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, u kon natuurlijk geen zucht van opluchting verbergen toen de heer Somers u steunde.

Mevrouw Schryvers, ik wou ook verwijzen naar die schriftelijke vraag. De twee belangrijkste zijn de samenstelling van de nalatenschap en de berekening van de erfbelasting. Ik ken het model niet dat bij de administratie wordt gebruikt. Maar daarmee moet je voldoende hebben om de verschillende hypothesen te kunnen berekenen.

Mevrouw Schryvers, een verlaging van de tarieven heeft inderdaad niet tot gevolg dat er meer zou worden geërfd. Ik heb dat in elk geval nooit beweerd. Maar je zou wel meer keuze krijgen als erflater. Als de erflater in onmin zou zijn met zijn kinderen, en hij kiest ervoor om aan iemand anders te vererven, dan is er nu dat voorbehoudende deel. Als hij meer keuze krijgt, en een groter deel in de zijlijn kan laten vererven, zal dat daar nog altijd aan een iets hoger tarief zijn, en dan kiest hij ervoor. Dat is dan geen belastingverhoging, dan kiest hij ervoor. Het ligt dus niet aan het feit of dat tarief al dan niet zou verlagen. Het ligt aan het feit dat hij meer keuze krijgt.

Minister, we zitten op dezelfde lijn. We willen dat die zaken zoveel mogelijk samengaan. Het zou ideaal zijn indien het op federaal niveau zo snel mogelijk zou doorgaan. Dan weten we waar we aan toe zijn en waarmee we precies rekening moeten houden voor onze eigen hervorming. Dat zou het eenvoudigste zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de subsidiedatabank – 199 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Dit is de uitloper van een schriftelijke vraag van de heer Parys. Hij vroeg anderhalve maand geleden alle ministers van de Vlaamse Regering om zicht te krijgen op de subsidies die naar derden gaan. In het regeerakkoord en in de beleidsbrief werd opgenomen dat er vanuit het departement Financiën zou worden gewerkt aan een subsidiedatabank. Dit hangt samen met het verhogen van de leesbaarheid van de begroting. We moeten meer zicht hebben op de gigantische hoeveelheid data en informatie bij de overheid, die nu verspreid zit over de verschillende diensten. De intentie was om die informatie gestructureerder ter beschikking te stellen aan parlementsleden en aan de buitenwereld in het algemeen.

Dat valt niet helemaal samen met de bestaande subsidie- en participatiedatabank, die bij Economie wordt gehanteerd om te bekijken aan welke bedrijven er via de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en de Limburgse Reconvertiemaatschappij (LRM) en andere financieringsinstrumenten subsidies worden verstrekt. Dat is veel ruimer dan enkel de subsidiedatabank.

Wat is de stand van zaken van het door het departement Financiën en Begroting aangekondigde onderzoek naar de mogelijkheden van de uitbouw van een subsidiedatabank? Wat zijn de bevindingen van het onderzoek tot nu toe? Kunt u al uitspraken doen over de haalbaarheid van een dergelijke databank? Welke concrete functionaliteit zou aan de nieuwe databank gegeven worden? Hoever gaat u met de connectie met federale, provinciale en gemeentelijke subsidiebronnen? Wat is de timing? Wat zou de eventuele kostprijs daarvan zijn?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Diependaele, ik heb in de pers gelezen dat u hierop aandrong. Ik heb ook vastgesteld dat dit in het regeerakkoord mee opgenomen is.

Dit jaar werd onderzocht of Oracle e-Business Suite-release (OraFin) geschikt zou zijn als databank voor subsidies. OraFin is het financiële systeem dat de boekhouding van de Vlaamse overheid ondersteunt. Maar dat systeem heeft niet de finaliteit om informatie te verstrekken over subsidiestromen. Alle subsidies die via OraFin worden uitbetaald, zijn op naam van een concrete begunstigde. Er kan dus wel gerapporteerd worden wie subsidies heeft gekregen en voor welk bedrag, maar de doelstelling van de subsidies en het waarom van de subsidiëring zijn onmogelijk rechtstreeks af te leiden uit OraFin. Dat maakt het moeilijk om een zicht te krijgen op de subsidiestromen en zelfs op de eventuele dubbele subsidiëring. Als de betaling bovendien niet vanuit OraFin gebeurt maar bijvoorbeeld via het dossiersysteem van de subsidieverstrekker naar de bank wordt gestuurd, wordt de boekhouding in OraFin bijgewerkt via de globale boekingen van de transacties met de gegevens die vereist zijn om een correcte jaarrekening te kunnen genereren. Conclusie is dat OraFin in zijn huidige vorm niet geschikt is om als een allesomvattende subsidiedatabank te fungeren.

Maar we blijven niet bij de pakken zitten. Ondertussen werd het project 'Slimme subsidies' opgestart door het agentschap Informatie Vlaanderen. Dit project heeft een overheidsbreed karakter: alle subsidieverstrekkende entiteiten zijn erbij betrokken. De uiteindelijke doelstellingen van dit project zijn, mijnheer Somers,

vereenvoudiging, stroomlijning en digitalisering van de Vlaamse subsidiestromen. Hierbij zullen stapsgewijs bestaande sjablonen, procedures en systemen maximaal op elkaar worden afgestemd, na een analyse van de bestaande situatie. OraFin is een van die systemen die daarbij betrokken zal zijn. De uitbouw van een subsidiedatabank wordt dan ook in dit project in het vooruitzicht gesteld. Dat zal u tevreden stellen!

Een subsidiedatabank is nodig omdat het uiteraard een essentieel hulpmiddel is ter vermijding van dubbele subsidiëring, maar ook om de kwaliteit van de subsidieprocessen te optimaliseren. Het lijkt dan ook heel efficiënt dat mijn departement Financiën en Begroting zijn volle medewerking verleent aan dit project. De deelname van het departement, zowel in de stuurgroep als in de projectgroep van het project 'Slimme subsidies' werd bepleit en ondertussen zelfs aanvaard door het voorzitterscollege.

Mijn departement zal zijn expertise inbrengen, niet alleen wat betreft de uitbouw van de subsidiedatabank die voor 2017 wordt gepland, maar ook voor de aanpassing van de regelgeving inzake subsidies, de boekhoudkundige verwerking van subsidies en de interfacing met OraFin, als het op digitalisering van de subsidiestromen aankomt.

Concreet wordt de leidend ambtenaar van het departement Financiën en Begroting opgenomen in de stuurgroep als vertegenwoordiging van het beleid wat het financiële aspect betreft. De leidend ambtenaar van Informatie Vlaanderen bewaakt het digitaliseringsaspect en de strategische bouwstenen die nodig zijn om te komen tot een subsidiedatabank in 2017. Hiervoor wordt een beroep gedaan op het hefboombudget Radicaal Digitaal.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik ben tevreden met het antwoord. OraFin is een boekhoudkundig systeem. De intentie van het systeem met de subsidiedatabank is om te bekijken hoe we de overheid prestatiegerichter kunnen maken. Hoe kunnen we voldoen aan de intentie van de overheid? In die zin is dat project met die slimme subsidies een heel goede zaak. Ik ben blij te horen dat dat in de loop van 2017 zou worden uitgevoerd. U zult het ons niet kwalijk nemen dat wij u daarover op geregelde tijdstippen zullen ondervragen, om de voortgang daarvan op te volgen.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Is dit project gelinkt aan de prestatiebegroting?

Matthias Diependaele (N-VA): Ten dele wel, mijnheer Bertels. De prestatiebegroting loopt binnen het parlement. Het punt is dat je de finaliteit van de subsidies bekijkt. Om dat te doen, moet je natuurlijk eerst weten hoe ze eruitzien en waar ze naartoe gaan. Daarom is er het verschil met OraFin: daar speelt de intentie van de subsidie niet mee.

Jan Bertels (sp.a): Dat versta ik heel goed, mijnheer Diependaele. Maar, minister, u zei dat dit een project was van het agentschap Informatie. Loopt dit project dan los van het project Prestatiebegroting, dat bezig is?

Minister Bart Tommelein: Bij het project Prestatiebegroting heeft mijn departement de leiding, samen met de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL). Dat is uiteraard logisch omdat we een aantal gemeenschappelijke inspanningen moeten leveren. Hier heeft het agentschap Informatie Vlaanderen de leiding en zal mijn departement zijn expertise ter beschikking stellen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de schenkbelasting voor vastgoed – 218 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Op 1 juli 2015 vereenvoudigde en verlaagde de Vlaamse overheid de schenkbelasting voor vastgoed. Met deze wijzigingen beoogde de Vlaamse overheid de huurmarkt te versterken met kwalitatieve woningen, energiezuinig renoveren te bevorderen, de bouwsector te ondersteunen en de Vlaming aan het schenken te krijgen.

Ik heb in de kranten cijfers teruggevonden van de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL). Die cijfers zijn niet altijd eenduidig. Ze staan in de verschillende kranten op een andere manier weergegeven. Minister, kunt u straks voor duidelijkheid zorgen met betrekking tot de cijfers? Ik vond het volgende: in de eerste helft van 2015 werden gemiddeld 435 onroerende schenkingen per maand genoteerd, terwijl dit er in de eerste helft van 2016 gemiddeld 1684 waren. Dit betekent dat het aantal vastgoedschenkingen op een jaar tijd verviervoudigd werd.

Minister, ik voeg hier een kanttekening aan toe. Er werd ook bekendgemaakt dat er tot nu toe slechts vijftien gevallen werden genoteerd waarbij een deel van de eerder betaalde schenkbelasting werd teruggevraagd omdat men de woning energiezuinig liet renoveren of kwalitatief liet verhuren.

Wat is uw reactie op de evolutie van het aantal onroerende schenkingen in het voorbije jaar?

Hoe evalueert en verklaart u het lage aantal gevallen waarin de eerder betaalde schenkbelasting teruggevraagd werd omdat de woning energiezuinig gerenoveerd of kwalitatief verhuurd werd?

Welke concrete stappen zult u ondernemen, vooral met betrekking tot energiezuinige renovatie of tot het beter bekendmaken van kwalitatieve verhuring?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mevrouw Taeldeman, uw vraag biedt mij de gelegenheid om nog eens in de verf te zetten waarom deze hervorming een waar succes is. Zoals u weet, wilden we met deze hervorming vier doelstellingen bereiken.

We wilden de tarieven verlagen zodat meer Vlamingen bereid zouden zijn om onroerend goed te schenken. Door de hervorming is de factuur voor een woning met een gemiddelde verkoopprijs van 220.000 euro met 10.425 euro gedaald voor schenkingen aan de kinderen en met 105.125 euro aan niet-bloedverwanten. Dat zijn zeer sterke belastingverlagingen! Ik kon het bijna zelf niet geloven. Dat is de moeite hé, mijnheer Somers?

We wilden, mijnheer Somers, het tariefstelsel vereenvoudigen. Vroeger voorzag de codex in vier tariefstelsels, en die hebben we teruggebracht naar twee overzichtelijke, inhoudelijk ook coherente tariefschalen. Check!

We wilden ook het slapend onroerend vermogen activeren in een tijd waarin het door de hoge vastgoedprijzen niet steeds eenvoudig is voor jonge mensen om een woning te verwerven. Check!

En ten slotte wilden we de schenkfiscaliteit gebruiken om gedrag te sturen. Dat blijkt onder meer uit het feit dat we nog lagere tarieven toepassen indien de begunstigde van de schenking het gebouw verhuurt voor een minimumduur van negen jaar met een conformiteitsattest en een geregistreerde huurovereenkomst. Dit kan de huurmarkt alleen maar ten goede komen. Deze lagere tarieven gelden eveneens wanneer de ontvanger van de schenking energetische renovaties – dat is uiteraard zeer belangrijk en krijgt van mij zeer veel aandacht – ter waarde van 10.000 euro of meer uitvoert binnen een termijn van vijf jaar.

Deze maatregel is niet alleen heel belangrijk voor ons om onze doelstellingen te halen qua hernieuwbare energie en mindere energieverbruik, maar hij stimuleert ook de bouw- en renovatieactiviteit, wat erg belangrijk is voor jobs en economische groei.

De hervorming is ingegaan in de zomer van 2015 en inmiddels bewijzen de cijfers dat we het bij het rechte eind hadden. Het is een schot in de roos! Zoals u afgelopen week nog in de pers kon lezen: 'Vlamingen schenken massaal hun huis weg', 'Huis schenken nog nooit zo populair', 'Vlamingen schenken 70 procent meer vastgoedprojecten'. Ik maak niet alleen de heer Diependaele blij, maar alle Vlamingen.

Tussen januari en eind augustus van dit jaar ging het om 12.589 schenkingen van vastgoed. Over de eerste 8 maanden van vorig jaar telde men slechts 4333 vastgoedschenkingen, zo blijkt uit cijfers van de Vereniging van Notarissen. Deze evolutie zien we ook in de cijfers van VLABEL. Terwijl vastgoed voordien nauwelijks geschonken werd, werd tussen juli 2015 en september 2016 een record van 19.730 schenkaktes verleden. Dat zijn er bijna 2000 per maand.

U bent terecht in het bijzonder geïnteresseerd in het aantal gevallen waarin eerder betaalde schenkingsrechten teruggevorderd worden door de belastingplichtige na een energiezuinige renovatie of bij langdurige verhuring. Dat zijn zaken waarmee we op middellange termijn het gedrag wilden beïnvloeden. Navraag bij VLABEL leert dat er inderdaad nog niet zoveel terugvorderingen hebben plaatsgevonden. Twee keer vroeg een Vlaming de teruggave omdat hij de woning sindsdien verhuurt. De dertien andere woningen zijn na de schenking energiezuiniger gemaakt. Van de vijftien aanvragen zijn er inmiddels zes dossiers afgerond. Telkens werd de gevraagde teruggave toegestaan.

Dat lijkt een heel beperkt aantal en doet u twifelen aan de doelmatigheid van de maatregel, maar ik leg even uit waarom dit op dit moment perfect logisch is. Het verlaagd tarief dat sedert 1 juli 2015 geldt, wordt om te beginnen niet onmiddellijk toegepast op het ogenblik van de belasting van de schenking. Het wordt bekomen door middel van een teruggave. Die teruggave heeft pas plaats nadat de begiftigde heeft aangetoond dat aan de voorwaarden voor het verlaagd tarief is voldaan. In het geval van een energetische renovatie beschikt de begiftigde over een termijn van 5 jaar vanaf de datum van de schenkingsakte om de renovatiewerken te laten uitvoeren. De bewijsstukken van deze werken moeten uiterlijk ingediend worden 6 maanden na het verstrijken van deze termijn van 5 jaar.

Bij een schenking van gebouwen met conformiteitsattest die verhuurd worden, moet een conformiteitsattest en een geregistreerde huurovereenkomst met een minimumduur van 9 jaar worden voorgelegd uiterlijk 6 maanden na het verstrijken van het derde jaar na de datum van de schenkingsakte. Gegeven deze termijnen is het dus niet verwonderlijk dat er momenteel nog maar zo weinig cases van teruggave zijn. Het is dus eenvoudigweg te voorbarig om al conclusies te trekken.

Alle 19.730 onroerende schenkingen die tussen juli 2015 en september 2016 werden verleden, komen nog in aanmerking voor een teruggave. De termijn van 3 jaar voor verhuring of 5 jaar voor renovatie is voor geen van deze schenkingen

ondertussen verstreken. Het zijn dus nog allemaal potentieel teruggavedossiers. Ik stel dus voor om een nieuwe afspraak te maken einde 2018, na afloop van de termijn van 3 jaar plus 6 maanden, voor een eerste evaluatie.

Ik plan voorlopig geen concrete stappen om de regelgeving aan te passen. Ik zal de maatregel blijven promoten. Ik zal er blijven over communiceren. Ik zal blijven tevreden zijn als u me vragen stelt zodat ik kan antwoorden. Elke gelegenheid die ik krijg om de maatregel bekender te maken bij het publiek, zal ik met beide handen grijpen. We zullen trouwens ook een informatietour, een ronde van Vlaanderen, organiseren waarbij ik in alle provincies van dit mooie Vlaamse land de maatregel aan de Vlamingen zal uiteenzetten om hen ervan te overtuigen om te doen wat ze het beste zouden doen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw enthousiast antwoord. Ik ben uitermate tevreden dat ik deel mag uitmaken van uw communicatiestrategie en -plan. Ik wil graag meegaan tijdens uw tour door Vlaanderen. Misschien kunnen we dan samen reclame maken over deze fantastische maatregel.

Ik wil u gelukwensen met de spectaculaire cijfers: 20.000 schenkingen is zeer goed nieuws. Het was geenszins mijn bedoeling om verandering aan te brengen aan de regelgeving. Ik wilde u er enkel op attent maken dat er nog niet zo heel veel dossiers zijn op het vlak van terugbetaling 'energetische renovatie' of 'verhuren met conformiteitsattest'. U hebt netjes uitgelegd dat een dossier 'teruggave energetische renovatie' binnen een tijdspanne van vijf jaar kan gebeuren. Bij langdurige verhuring met een conformiteitsattest loopt een periode van drie jaar. Daarmee is meteen duidelijk waarom nog maar vijftien dossiers werden ingediend, waarvan er zes zijn afgehandeld.

Als u dan toch op tour gaat om de maatregel extra bekend te maken, zou het goed zijn om de schenkers nog eens attent te maken op de heel specifieke bepaling voor energetische renovatie en langdurige verhuur met een conformiteitsattest. We zijn ook bondgenoten in de commissie Energie als het gaat over het optrekken van onze lage renovatiegraad en het opwaarderen van de woonkwaliteit.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): Ik wil verwijzen naar de schriftelijke vraag van de heer Diependaele waarin staat dat een van de effecten die in de gaten moet worden gehouden, de evolutie is van het aantal schenkingen van onroerend goed om te berekenen of het effect op de erfbelasting er kan zijn. De minister antwoordde dat de effecten tijdens een voldoende lange termijn moeten worden berekend. Er staat ook nog dat er vermoeden is van een negatieve correlatie en dat die in het oog moet worden gehouden bij de monitoring van de twee inkomstenbronnen, zowel de schenkbelasting als de erfbelasting.

De voorzitter: De heer Somers heeft het woord.

Bart Somers (Open Vld): Minister, u hebt op een uitstekende manier een belangrijke hervorming toegelicht. Naast uw technische uitleg, die sluitend is, hebt u er vooral op gewezen dat het aantal schenkingen is verdrievoudigd. Dat is echt wel spectaculair. Als er op acht maanden tijd bijna tienduizend woningen zijn geschonken, dan creëert dat een grotere dynamiek op de woningmarkt. Vaak ging dat over woningen die geblokkeerd waren, in familiebezit zaten en die men niet wilde wegschenken. De eigenaars zaten soms in een zorginstelling.

Die woning bleef dan leegstaan. De kinderen hadden er kunnen intrekken, maar dat kon niet. Daardoor moesten ze ergens een woning huren. Nu hebben ze de

kans om een betaalbare woning te krijgen. Dit heeft tot een sociale dynamiek geleid. Het gaat er niet enkel om dat er meer schenkingen zijn geweest, wat de overheid meer inkomsten heeft opgeleverd. Er is tevens meer mobiliteit op de woningmarkt ontstaan. We hebben dit absoluut nodig. Ik ben er immers van overtuigd dat het vaak om jonge mensen gaat die op deze manier binnen de eigen familie een woning kunnen krijgen.

Het is uiteraard ook een grote belastingvermindering. De mensen die op deze manier een woning krijgen, betalen nu tot drie keer minder belastingen dan voor de hervorming het geval was.

Minister, volgens mij kunnen we op uw communicatieve vaardigheden rekenen om die bepalingen in de loop van de komende maanden aan de bevolking verder uit te leggen. Ik ben niet van plan samen met u op tournee te gaan. Blijkbaar zijn anderen daar wel kandidaat voor. Zij zijn nog wat naïef, want zij beseffen nog niet hoe vermoeiend dat kan zijn.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Bertels, ik wil me eigenlijk bij de heer Somers aansluiten. U hebt gelijk. Ze zal een effect op de successierechten zijn. Dat valt echter veel moeilijker te berekenen. Het is daarnet binnen de woningmarkt geschetst, maar volgens mij moeten we dat zelfs ruimer benaderen. Door die gronden en huizen weer op de markt te gooien, ontstaat ook een economische groei. De overheid krijgt hierdoor meer inkomsten. Dat is economie. Het gaat niet om een vast gegeven. Het stijgt altijd. Het is moeilijker hiermee rekening te houden. Zelfs indien we in staat zouden zijn wat het effect van deze hervorming op de successierechten zou zijn, zouden we nog maar een partieel beeld van het totale effect op de economische groei hebben. Wat dat betreft, blijven we steeds een beetje in het duister tasten.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik heb daarnet vernomen dat onze ramingen en budgettaire inschattingen af en toe te laag zijn, maar in dit geval zitten we echt veel hoger dan we ooit hadden vermoed. Onze inschatting was een stijging met 10 tot 15 procent. We zijn zelfs tot 20 procent durven stijgen. Uit de resultaten blijkt echter dat het om een stijging met 70 procent gaat. Dat is veel meer. Dat heeft allerlei positieve effecten. Er is meer renovatie. Er zijn lagere huurprijzen en lagere belastingen. Er is een rotatie op de bouwmarkt. Dit lijkt me optimaal.

Mevrouw Taeldeman, ik ben zeer verheugd met uw aanbod om samen met mij een ronde van Vlaanderen te maken. Op het Vlaams bestuursniveau is er nog samenwerking en eendracht. Daar kunnen ze op andere bestuursniveaus een puntje aan zuigen.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Mijnheer Somers, na uw woorden wil ik mijn engagement beperken tot een tour met de minister door Oost-Vlaanderen. *(Gelach. Opmerkingen)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lieve Maes aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de toegang tot het centraal bankregister met het oog op een betere inning van de gewestelijke belastingen – 243 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Voorzitter, ten gevolg van de programmawet van 1 juli 2016 krijgen alle ontvangers van de FOD Financiën toegang tot het Centraal aanspreekpunt (CAP) van de Nationale Bank van België, ook wel het centraal bankregister genoemd. Hierdoor kunnen ze gemakkelijker achterhalen waar een schuldenaar een bankrekening heeft. Ze kunnen dan door middel van het derdenbeslag eventuele achterstallige belastingschulden invorderen.

Naast de federale ontvangers zijn er natuurlijk nog de gewestelijke fiscale schulden die door de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) worden ingevorderd. Indien de federale ontvangers voordeel hebben bij de toegang tot het CAP, lijkt dit logischerwijze ook voor de ambtenaren van VLABEL te gelden.

Minister, indien u met deze laatste stelling akkoord kunt gaan, zou ik graag van u vernemen hoe u die toegang tot het CAP voor VLABEL ziet. Dit zou kunnen met behulp van een gerechtsdeurwaarder. Op die manier hoeven de ambtenaren niet de bevoegdheid te hebben rechtstreekse toegang tot het CAP te krijgen. Dit is momenteel nog niet in de federale regeling opgenomen, maar in het federale regeerakkoord staat wel dat dit zal worden onderzocht. Het kan ook met een decreet dat de ambtenaren ambtshalve een dergelijke bevoegdheid verleent. Hebt u, indien u voor deze laatste weg zou kiezen, zich al bij de federale overheid geïnformeerd over de mogelijke kostprijs van deze toegang? Welke initiatieven zult u nemen om dit dossier praktisch voor te bereiden met het oog op een decretale aanpassing?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Voorzitter, ik zal eerst even uitleggen wat het CAP is. Ik wil immers een omstandige toelichting geven. De mensen die deze vraag om uitleg raadplegen, moeten weten waarover het hier gaat.

Het CAP is een databank van de Nationale Bank van België die de gegevens van alle zicht-, spaar- en termijnrekeningen bevat die door al dan niet in België wonende natuurlijke personen of rechtspersonen bij financiële instellingen in België worden gehouden. De banken zijn verplicht de namen en de bankrekeningnummers van hun cliënten aan het CAP mee te delen. Wie een rekening in het buitenland heeft, moet dit zelf aan het CAP melden. De houders van buitenlandse rekeningen moeten dit zelf doen. Bij aanwijzingen van fraude door een belastingplichtige, kunnen de ambtenaren van de federale inkomstenbelastingen de gegevens bij het CAP opvragen. Ook de ontvangers van de inkomstenbelastingen hebben, onder strikte voorwaarden, toegang tot de databank.

Met de programmawet van 1 juli 2016 zijn de toegangsmogelijkheden tot het CAP uitgebreid. Andere federale fiscale ambtenaren, zoals de ambtenaren die werken voor de btw, de douane, de patrimoniumdocumentatie en de ontvangers bevoegd voor de invordering van de penale boetes, hebben toegang tot de databank.

Een overzicht van de bankrekeningen van een belastingplichtige kan voor VLABEL uiteraard nuttig zijn. Hierdoor kunnen de kansen van een gedwongen invordering ten laste van een belastingplichtige worden nagegaan. Voor de invordering van de erfbelasting laat het overzicht toe te controleren of de erfgenamen op het

ogenblik van het overlijden alle bestaande bankrekeningen hebben aangegeven en in welke mate alle banken hun informatieverplichtingen hebben nageleefd.

In de zomer van 2013, onmiddellijk na de lancering van het CAP, heeft VLABEL onderzocht of er een wettelijke basis was waarop VLABEL zich kon baseren om een beroep op het CAP te doen. Die vraag is toen positief beantwoord. In november 2013 is een overleg met de FOD Financiën gevolgd. De tijd bleek toen nog niet rijp om toegang te krijgen. Het was nog niet helemaal duidelijk of het wel mogelijk was volledige en geactualiseerde gegevens te leveren. Het was bijgevolg niet zeker of de gegevens voor VLABEL wel een meerwaarde zouden bieden. Ook over de kostprijs die VLABEL zou worden aangerekend, was toen nog geen duidelijkheid. Er zijn toen geen verdere concrete stappen gezet.

Eind 2015 is opnieuw met de FOD Financiën overlegd. In vergelijking met de opstartfase in 2013, bleek de verwerking van de aanvragen bij de Nationale Bank van België verbeterd. De eerste moeilijkheden, die vooral verband hielden met het gebruik van de elektronische identiteitskaart, waren van de baan. Het gebruik van het CAP was in de invorderingsstrategie van de FOD Financiën opgenomen.

Gezien deze positieve evolutie heeft VLABEL de intentie de effectieve toegang tot het CAP in de toekomst verder uit te werken. Nu wordt, bijvoorbeeld, nagegaan hoe frequent de toegang zou moeten zijn. Voor de controle van de aangegeven activa in een nalatenschap kan dit, bijvoorbeeld, bij aanwijzingen van verzuim of als een steekproef. VLABEL geeft momenteel echter voorrang aan enkele andere projecten die zijn gestart om het invorderingsproces te optimaliseren. Bovendien beschikt VLABEL over andere mogelijkheden om die nuttige informatie te verzamelen.

Tijdens de voorbije jaren heeft VLABEL de ketting van de taxatie en de invordering gedigitaliseerd en geïnformatiseerd. Het performant Vlaams Fiscaal Platform is hier het sterke uithangbord van. Om de belastingen snel en efficiënt in te vorderen, wordt een gestroomlijnde procedure gevolgd. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de klantvriendelijke benadering van de belastingplichtige.

Tijdens een eerste fase streeft VLABEL naar een minnelijke invordering. Bij gebreke aan tijdige betaling wordt dit eerst betalingsverzoek gevolgd door een herinnering, in het 'schoon Vlaams' een rappel genoemd. Indien nodig, volgt nog een tweede en laatste aanmaning. Pas daarna wordt tot een gedwongen invordering overgegaan. Hiervoor wordt niet noodzakelijk een beroep gedaan op een gerechtsdeurwaarder. Een zogenaamd vereenvoudigd derdenbeslag kan door de verzending van een eenvoudige aangetekende brief op een bankrekening worden gelegd. Dat is een snelle procedure zonder noemenswaardige kosten.

Tot nu toe kan VLABEL de bankrekeningen van de belastingplichtige meestal afleiden uit het dossier van de belastingplichtige, zoals de betalingsgegevens uit het verleden of registratie voor het gebruik van Zoomit. Bovendien verleent de Vlaamse Codex Fiscaliteit VLABEL de mogelijkheid bij banken gegevens op te vragen.

Er zijn tevens andere projecten. De FOD Financiën beschikt over een databank voor het debiteurenbeheer. Deze databank bevat informatie over de aard en de omvang van de belastingschuld van belastingplichtigen. De reeds genomen invorderingsmaatregelen staan hierin vermeld. Dit is nuttig voor VLABEL. Een samenwerking tussen VLABEL en de FOD Financiën maakt het mogelijk de belastingen die door de ene administratie zouden moeten worden terugbetaald, te gebruiken voor de belastingen die aan de andere administratie nog verschuldigd zijn. VLABEL heeft van de FOD Financiën een demo ontvangen en is overtuigd van de toegevoegde waarde van deze databank. De voorbereidende gesprekken om deze samenwerkingswijze zo spoedig mogelijk operationeel te maken, zijn aangevat.

Ik concludeer dat het de bedoeling van VLABEL is toegang tot het CAP te verkrijgen. Het overleg hierover zal worden voortgezet. Momenteel beschikt VLABEL echter ook over andere middelen om de tegoeden van de belastingplichtigen te achterhalen. Bovendien zijn, in samenwerking met de FOD Financiën, andere projecten gestart om de al dan niet gedwongen invorderingen te optimaliseren.

De voorzitter: Mevrouw Maes heeft het woord.

Lieve Maes (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Indien ik uw uitleg goed heb begrepen, is VLABEL eigenlijk vooruitstrevender, beter georganiseerd en beter gedigitaliseerd dan de FOD Financiën. VLABEL heeft zich al op bepaalde zaken voorzien en wil het op een andere manier aanpakken. Op zich is dit een zeer goed antwoord.

Ik heb een bijkomende vraag. U hebt gesproken over de toegang tot de databank van het debiteurenbeheer. Volgens u zal dat zeer spoedig gebeuren. Hoe spoedig is dat dan? Is dat voor dit jaar of voor het begin van volgend jaar? Het interesseert me te vernemen hoe snel dit in gebruik kan worden genomen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Dat het spoedig zal gebeuren, slaat in dit geval op 2017. Aangezien we ondertussen al ver in oktober 2016 zitten, is het in principe voor binnenkort. We zullen proberen dat in 2017 tot stand te brengen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Paul Cordy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de potentiële impact van de aflopende casinovergunningen op de gewestbelastingen – 245 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord. Het is overigens zijn eerste vraag om uitleg als Vlaams volksvertegenwoordiger.

Paul Cordy (N-VA): Voorzitter, we hebben in de pers een en ander vernomen over de vergunningsproblematiek voor de casino's. De hernieuwing van de vergunningen zou verschillende Vlaamse casino's in een impasse hebben doen belanden. De Kansspelcommissie moet de vergunningen verlengen. Er is echter een mismatch tussen de wettelijk voorziene looptijden van de vergunningen en de looptijden van de lokale concessies van de casino's. Dat betekent dat hierdoor een conflict ontstaat met betrekking tot de vrijemededingingsregels.

In wezen is dit een probleem van de federale overheid en van de lokale overheden. De belastingen waarover het gaat, zijn echter gewestbelastingen. Dit moet in de Vlaamse kas terechtkomen. Indien de casino's ten gevolge van de vergunningsproblematiek een aantal van hun activiteiten zouden moeten terugschreeven, zouden we dat ook in onze begroting voelen.

Die belastingen worden nog steeds door de federale overheid geïnd en vervolgens aan het Vlaamse Gewest doorgestort. De overname van de inning van deze belastingen was voor 1 januari 2017 gepland. Dat is zeer binnenkort. De vorige minister van Financiën heeft dit echter uitgesteld.

Minister, hebt u met betrekking tot deze problematiek reeds contact met de federale overheid of met de Kansspelcommissie gehad? Zo ja, wat is het resultaat van die besprekingen? Zo nee, wanneer plant u dergelijke contacten?

Kunt u de vergunningsproblematiek wat preciezer duiden? Hoe verhouden de looptijden zich tot elkaar? De belangrijkste vraag is natuurlijk welke oplossingsmogelijkheden er eventueel zijn.

Welke casino's zijn hierbij betrokken? Wat is de orde van grootte van de gerelateerde inkomsten? Hoe schat u zelf de daling van de inkomsten in die hierdoor zou kunnen ontstaan?

Hoever staat u, tot slot, met de voorbereidingen om de overname van de inning door de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) tijdens deze legislatuur te realiseren?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Cordy, ik dank u voor uw eerste vraag om uitleg. Ik ben zeer vereerd de eerste minister te zijn die u tijdens uw parlementaire carrière ondervraagt. Ik zal u dan ook uw allereerste antwoord geven.

Ik heb een informatieverzoek tot de Kansspelcommissie gericht. Ik probeer op deze manier na te gaan wat de problematiek inzake de vergunningen en de concessies voor de casino's inhoudt. De Kansspelcommissie is bezorgd om de vergunningen die moeten worden hernieuwd. Hierdoor dekt de resterende termijn van de gemeentelijke concessies de vergunningstermijn van vijftien jaar niet volledig. Ik heb begrepen dat de Kansspelcommissie zich de komende maanden verder over deze problematiek zal buigen. Ik zal een schrijven tot de federale minister van Financiën richten met de vraag me hiervan op de hoogte te blijven houden.

Zoals u in uw vraagstelling terecht hebt aangehaald, betreft dit een federaal juridisch probleem. Ik zal u enige duiding trachten te verschaffen over wetgeving die niet onder mijn bevoegdheid valt. Desalniettemin kunnen vragen over dit onderwerp in de toekomst beter door uw federale collega's aan de bevoegde federale minister worden gesteld.

Artikel 25, punt 1, van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers bepaalt dat de vergunning klasse A, die de exploitatie toestaat van een kansspelinrichting Klasse I of casino, wordt toegekend voor hernieuwbare periodes van vijftien jaar. De keuze van het bedrijf dat het casino op een rendabele manier moet uitbaten, gebeurt door middel van een gemeentelijke concessie. De duur van deze concessies is meestal langer dan de vergunningstermijn van vijftien jaar, maar voor drie Vlaamse casino's, te weten de casino's van Blankenberge, Middelkerke en Oostende, moet de vergunning in principe op 1 januari 2017 voor een periode van vijftien jaar worden hernieuwd. De resterende duur van de concessieovereenkomsten is echter korter. Wat het casino van Knokke betreft, is er nog geen probleem. De vergunning van dit casino loopt immers nog tot 2 juli 2018.

Indien de Kansspelcommissie in deze omstandigheden aan de vermelde casino's nieuwe vergunningen met een looptijd van vijftien jaar zou afleveren, is de vraag of de principes van de vrije mededinging dit wel mogelijk maken. De beëindiging van een concessieovereenkomst tijdens de looptijd van een toegekende vergunning betekent immers niet automatisch het einde van de kansspelvergunning.

De bestaande problematiek bestaat op het niveau van de federale wetgeving en van de bevoegdheid van de lokale overheden om concessieovereenkomsten met casino's aan te gaan. Dit raakt de gewestelijke bevoegdheden bijgevolg niet rechtstreeks.

Zoals al vermeld, zijn de Vlaamse casino's die op korte termijn met deze vergunningsproblematiek worden geconfronteerd de casino's van Middelkerke, Blankenberge en Oostende.

Aangezien mijn administratie voor de cijfergegevens afhangt van de FOD Financiën en die informatie niet binnen het gevraagde tijdsbestek kon worden aangeleverd, kan ik uw vragen onmogelijk in detail beantwoorden. Ik stel echter voor dat u aan uw federale collega's vraagt om de vraag te stellen aan collega Van Overtveldt. Op basis van de cijfers van de voorgaande jaren kan ik u echter wel mededelen dat de offline casinospelen van alle Vlaamse casino's samen, zijnde de tafelspelen en de toestellen, goed zijn voor ongeveer 12 miljoen euro.

U vroeg me ook hoe ik zelf de kans inschat dat daardoor minderinkomsten zullen ontstaan. Het lijkt me een beetje voorbarig om te spreken over een impact op de gewesten. Ik heb daarnet aangegeven dat we daar op dit moment in feite geen raakvlak mee hebben. Het gaat om een federaal juridisch probleem, maar ook de federale overheid zelf en vooral ook de gemeenten hebben er alle belang bij dat dit vraagstuk zo snel mogelijk wordt opgelost. Ik twijfel er dan ook niet aan dat de minister van Justitie dit dossier ter harte zal nemen.

Dan was er de vraag hoe het staat met de voorbereidingen om de overname van de inning door VLABEL te realiseren in deze legislatuur. Ik heb reeds medegedeeld in mijn antwoord op vraag om uitleg 2038 van de heer Lantmeeters van 4 mei jongstleden dat de overname van de inning van de belastingen op kansspelen wordt voorzien voor 1 januari 2019. Zoals aangegeven in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 6 maart 2016 was er reeds overleg met de FOD Financiën, die vandaag instaat voor de Dienst Spelen en Weddenschappen, de Kansspelcommissie en het Waalse Gewest. Aangezien de nodige voorbereidende stappen reeds zijn gezet, moet het in principe mogelijk zijn om eind 2017 over te gaan tot de notificatie, om dan deze laatste cluster van de gewestbelastingen effectief over te nemen vóór het aanslagjaar 2019. Mijnheer Cordy, in 2019 zal Vlaanderen dan volledige inningsautonomie uitoefenen over alle gewestbelastingen in de Financieringswet.

De voorzitter: De heer Cordy heeft het woord.

Paul Cordy (N-VA): Minister, zoals u zegt, speelt een groot deel zich inderdaad federaal af. Ik zal inderdaad mijn collega's aanspreken om de bevoegde ministers daar ook over te ondervragen. Als Oostendenaar van geboorte wil ik immers opmerken dat de casino's aan de kust toch wel belang hebben, ook qua tewerkstelling. Het zijn ook toeristische troeven en ze leveren inderdaad ook een bijdrage aan onze begroting. Ik hoop dus dat we tijdig op de hoogte kunnen worden gebracht zodra u daar meer informatie over hebt, zoals u zei.

Tot slot verheugt het me ook te vernemen dat het in de goede richting gaat met de overname van de inning van de belastingen op kansspelen, en dat we dat tegen januari 2019 in eigen handen kunnen nemen. Wat mij betreft, hoe sneller we zelf zaken in handen kunnen nemen in Vlaanderen, hoe beter.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Cordy, ik feliciteer u met uw eerste vraag. Ik wist dat er iets sympathieks aan u was. Ik had het al gemerkt, maar nu weet ik het zeker: u bent geboren in Oostende. Dat is een pluspunt voor u voor de rest van uw carrière. *(Gelach)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.